

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 239/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, K. Kašjaka 1, Rajecké Teplice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/2014, za účasti Okresného súdu Žilina takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/2014 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Martina Olosa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 239/2018-13 z 5. apríla 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj z dopytu na okresnom súde vyplýva, že 3. júna 2014 začalo na okresnom súde napadnuté konanie, kde sťažovateľka vystupuje ako žalobkyňa v súkromnoprávnom spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obci [REDACTED], okres [REDACTED], katastrálne územie [REDACTED] proti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“).

Sťažovateľka namieta dĺžku napadnutého konania, poukazujúc na to, že „... súd v konaní vykonal v roku 2015 jediné pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom vykonania znal. dokazovania. Znal. posudok však doposiaľ nebol vypracovaný a znalec dokonca ešte ani nebol na obhliadke, pričom posudok mal byť podľa uznesenia súdu o pribratí znalca vypracovaný do konca februára 2016. Nečinnosť znalca spôsobuje prieťahy, preto som súd opakovane písomne žiadala, aby znalca urgoval resp. aby zmenil osobu znalca, nakoľko tento si vôbec neplní svoje povinnosti. Súd však bol doposiaľ nečinný. Súd pritom zodpovedá za vedenie súdneho konania a v rámci svojej právomoci má všetky možnosti vykonať voči znalcovi účinné a vcelku jednoduché opatrenia (urgencie, poriadkové pokuty, zmena v ustanovení osoby znalca).

Nakoľko súd ani na moje opakované žiadosti nereagoval a nevykonal opatrenia, podala som v danej veci predsedovi Okresného súdu v Žiline sťažnosť na prieťahy, ktorá bola vybavená ako čiastočne dôvodná. Od vybavenia sťažnosti uplynul prakticky celý rok a súd je i tak doposiaľ nečinný. Súd je tak nečinný takmer 2 roky. Pokiaľ by súd postupoval štandardným tempom, vec mohla byť už na prvom stupni meritórne rozhodnutá.

Okresný súd v Žiline mi svojim nekonaním a nedodržaním zákonnej lehoty spôsobil, že zdĺhavé vedenie konania je šikanózne a racionálne neodôvodniteľné. Súd za 3 a pol roka vedenia konania vykonal formálne iba jedno pojednávanie, ide pritom a bežnú a nenáročnú rozhodovaciu agendu. Je nesporné, že nekonanie súdu mi objektívne spôsobuje značnú ujmu a škody. Nekonaním Okresného súdu v Žiline bolo porušené moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. “.

Podpredsedníčka okresného súdu sa k prijatej sťažnosti sťažovateľky vyjadrila prípisom sp. zn. 1 Spr S 142/2018 z 11. júla 2018, v ktorom poukázala na to, že „... vec začala podaním žaloby na Okresnom súde Žilina dňa 03. 06. 2014. Jej predmetom je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Od podania žaloby boli zo strany súdu vykonávané priebežne procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, t. j. výzva na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu, rozhodovanie o žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, doručenie

žaloby protistrane a nariadenie pojednávania. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 18. 05. 2015, pričom pojednávanie bolo po vykonaní dokazovania odročené na neurčito za účelom preskúmania podmienok vyporiadania spoluvlastníctva. Následne súd rozhodoval dňa 15. 06. 2015 o žiadosti žalovaného o oslobodenia od súdnych poplatkov a uznesením zo dňa 08. 12. 2015 súd nariadil znalecké dokazovanie na posúdenie spornej otázky možného reálneho rozdelenia veci zo stavebnotechnického hľadiska. Súd určil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku v dĺžke 70 dní. Po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia súdu o nariadení znaleckého dokazovania dňa 02. 01. 2016 súd vyzval znalca na prevzatie spisového materiálu a vypracovanie znaleckého posudku dňa 19. 02. 2016. Od uvedeného momentu zo spisového materiálu vyplývajú opakované žiadosti žalobkyne o odstránenie prieťahov v konaní s poukazom na skutočnosť, že znalecký posudok nebol doposiaľ vypracovaný a neuskutočnila sa ani ohliadka na mieste samom (žiadosti žalobkyne zo dňa 13. 04. 2015, zo dňa 22. 05. 2016, zo dňa 18. 05. 2017).

Napriek opakovaným žiadostiam žalobkyne ďalšie procesné úkony súdu do okamihu pridelenia predmetnej právnej veci novozaradenej sudkyňi na civilný úsek dňa 15. 12. 2017 [REDAKOVANÉ] z obsahu spisového materiálu nevyplývajú.

Konštatujem, že z dôvodu opakovaného hrubého porušenia povinnosti sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý ako zákonný sudca predmetnú vec od podania žaloby do prerozdelenia jeho senátu, prejednával, zistených vo viacerých disciplinárnych konaniach a z dôvodu pochybení, zistených predsedom súdu prieskumom senátu sudcu, boli voči sudcovi [REDAKOVANÉ] podané viaceré návrhy na disciplinárne konanie pre hrubé porušenie povinností sudcu s návrhom na odvolanie z funkcie sudcu. Následne sa sudca listom zo dňa 03. 11. 2017 vzdal svojej funkcie a jeho funkcia sudcu dňa 30. 11. 2017 zanikla. K zmene zákonného sudcu v predmetnej právnej veci došlo v súvislosti so zánikom funkcie sudcu [REDAKOVANÉ] dodatkom č. 12 k Rozvrhu práce na rok 2017 účinným od 15. 12. 2017.

Aktuálne zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] zisťovala stav plnenia znaleckej úlohy a po oznámení stanoviska súdneho znalca, že k vypracovaniu znaleckého posudku doposiaľ nedošlo, sudkyňa žiadala o urgentné vypracovanie znaleckého posudku a predloženie súdneho spisu pre potreby rozhodovania Ústavného súdu SR.

Súčasne uvádzam, že v predmetnej právnej veci som nezistila prietahy spôsobené sťažovateľkou, prípadne objektívne prekážky v postupe súdu podľa ustanovenia § 161 a nasl. Civilného sporového poriadku. Dĺžku konania a vzniknuté prietahy sú nepochybne ovplyvnené postupom súdneho znalca, ktorý nedodrжал súdom určenú lehotu na vypracovanie znaleckého posudku a neoznámil súdu prekážky, ktoré mu v plnení uloženej znaleckej povinnosti bránili, ale tiež súdom, ktorý neprijal primerané procesné opatrenia na zjednanie nápravy.“

Sťažovateľka sa podaním zo 16. augusta 2018 vyjadrila k vyjadreniu podpredsedníčky okresného súdu, pričom zotrvala na všetkých skutočnostiach, ktoré tvoria obsah jej sťažnosti.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť okresného súdu vyplývala do 30. júna 2016 z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. V súčasnosti od 1. júla 2016 tieto povinnosti vychádzajú zo zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), najmä z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

1. Predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Z hľadiska predmetu sporu ide o štandardnú občianskoprávnu vec, ktorá nie je právne zložitá. Z hľadiska rozsahu a náročnosti zisťovania skutkového stavu možno vec považovať za zložitejšiu vzhľadom na potrebu vykonať znalecké dokazovanie.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľky, ktorá v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobkyne.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené preskúmal správanie sťažovateľky v napadnutom konaní a konštatuje, že správanie sťažovateľky neprispelo k predĺženiu napadnutého konania, čo uviedla aj podpredsedníčka okresného súdu v prípise, ktorým sa vyjadrila k prijatej sťažnosti.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 181/2014 zistil takýto priebeh napadnutého konania:

- 3. júna 2014 – okresnému súdu bola doručená žaloba, vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi [REDACTED],

- 18. júna 2014 – okresný súd vyzval sťažovateľku na predloženie znaleckého posudku,

- 27. júna 2014 – bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k výzve,

- 15. augusta 2014 – výzva okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku,

- 8. septembra 2014 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o nariadenie termínu pojednávania,

- 16. septembra 2014 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 23. októbra 2014 – sťažovateľka doručila okresnému súdu vyplnený formulár pre účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 18. mája 2015 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného,

- 18. mája 2015 – konalo sa pojednávanie, na ktorom bola vypočutá sťažovateľka aj žalovaný, pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účely preskúmania zákonných podmienok vyporiadania,

- 10. júna 2015 – okresnému súdu bolo doručené tlačivo pre účely rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov zo strany žalovaného,

- uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 181/2014 z 15. júna 2015, ktorým bolo žalovanému priznané oslobodenie od súdnych poplatkov,

- uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 181/2014 z 8. decembra 2015, ktorým okresný súd nariadil znalecké dokazovania a ustanovil súdneho znalca [REDACTED] (ďalej aj „znalec“) na vypracovanie znaleckého posudku v lehote 70 dní,

- 25. apríla 2016 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o odstránenie priesťahov v konaní spôsobené nevypracovaním znaleckého posudku,

- 23. mája 2016 – okresnému súdu bola doručená opätovná žiadosť sťažovateľky o odstránenie priesťahov,

- 19. mája 2017 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky, aby okresný súd zrušil ustanovenie znalca [REDACTED] a aby znalecká úloha bola zadaná inému znalcovi,

- 15. decembra 2017 – vec bola pridelená novej zákonnej sudkyňi [REDACTED],

- 19. marca 2018 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie znalca o tom, že v dôsledku zaneprázdnenosti dosiaľ znalecký posudok nevypracoval, pre účely jeho následného vypracovania zároveň zvolal miestne šetrenie,
- 22. marca 2018 – okresný súd zaslal znalcovi urgenciu na vypracovanie znaleckého posudku,
- 25. apríla 2018 – okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľky na uloženie edičnej povinnosti žalovanému,
- 4. mája 2018 – výzva okresného súdu znalcovi,
- 10. mája 2018 – okresnému súdu bola doručená odpoveď znalca na výzvu,
- 11. mája 2018 – výzva okresného súdu adresovaná obom účastníkom konania na vyjadrenie,
- 18. mája 2018 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľky,
- 8. júna 2018 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného,
- 13. júna 2018 – výzva okresného súdu žalovanému na poskytnutie súčinnosti,
- 26. mája 2018 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného,
- 4. júla 2018 – okresnému súdu bol znalcom vrátený súdny spis a zároveň doručené oznámenie o zvolaní opätovného miestneho šetrenia.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní (ako aj neprimeraná dĺžka konania) môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

Podľa judikatúry ústavného súdu všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel

zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 OSP a § 102 CSP), aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi (m. m. IV. ÚS 31/05).

Za súčasť neefektívnej činnosti okresného súdu spravidla považuje ústavný súd aj postup konajúceho súdu pri zabezpečovaní znaleckého dokazovania. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku (III. ÚS 111/01, III. ÚS 56/02).

V danej veci okresný súd nariadil znalecké dokazovanie uznesením sp. zn. 8 C 181/2014 z 8. decembra 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. januára 2016, avšak znalecký posudok nebol do dnešného dňa vypracovaný, čo rozhodujúcou mierou prispelo k prieťahom v napadnutom konaní.

Ústavný súd zo spisu zistil, že znalec [REDAKOVANÉ] z odboru stavebníctva, odvetvia pozemné stavby, odhadu hodnoty nehnuteľností nepredložil znalecký posudok v lehote určenej v uznesení okresného súdu sp. zn. 8 C 181/2014 z 8. decembra 2015.

Ústavný súd nahliadnutím do súdneho spisu sp. zn. 8 C 181/2014 zistil, že okresný súd nevyužil svoje oprávnenia dané mu ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku ani Civilného sporového poriadku a ustanoveného znalca v období po uplynutí lehoty 70 dní na vypracovanie znaleckého posudku do okamihu, keď vec bola pridelená novej zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ], ani raz nevyzýval, neurgoval, neuložil súdnemu znalcovi poriadkovú pokutu ani nepristúpil k prípadnej zmene v osobe ustanoveného znalca, a to napriek opakovaným žiadostiam sťažovateľky.

Takýto postup okresného súdu nemožno v žiadnom prípade označiť za postup, ktorý by bol v súlade s § 100 ods. 1 prvou vetou OSP, resp. v súlade s čl. 17 CSP, v zmysle ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu (z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľky, postupu okresného súdu,

zohľadňujúc pritom charakter a význam predmetu namietaného konania a jeho celkovú dĺžku) dospel k záveru, že okresný súd nevykonal vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť v období od uplynutia lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do pridelenia veci novej zákonnej sudkyňi [REDACTED] ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k prieťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou veci ani správaním účastníkov konania, ale postupom, za ktorý zodpovedá okresný súd.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/2014 konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo

slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € a v sťažnosti uvádza: „... Navrhovanú výšku finančného zadosťučinenia považujem za opodstatnenú a primeranú s poukazom na dĺžku konania a najmä na právne a faktické dopady nerozhodnutia súdu na moju osobu. Možno konštatovať, že medzi účastníkmi sú dlhodobo absolútne narušené vzájomné vzťahy, zo strany žalovaného navyše ide o dlhodobé ataky agresie, nadávok, šikanovania a sledovania. Žalovaný na moju osobu podal v minulosti trestné a priestupkové oznámenia, rôzne civilné žaloby a vedenie súdnych konaní má značne vyčerpáva. Šikanózne a hrubé správanie žalovaného a zdieľanie spoločnej nehnuteľnosti mi pritom spôsobuje značné príkorie a má negatívny dopad na môj zdravotný a psychický stav. O bývanie v nehnuteľnostiach nemám absolútne žiaden záujem, nakoľko to nie je fakticky možné a ani únosné. Rodinný dom súp. č. ■■■ je navyše veľmi rozľahlý a pre bývanie dvoch osôb absolútne nadbytočný. Energie na vykurovanie domu sú vysoké a nad moje možnosti.

Dom taktiež vyžaduje pravidelnú údržbu a opravy (napr. výmena okien, dokončenie fasády po zateplení), na čo ako invalidná dôchodkyňa o veku 65 rokov po operácii chrbtice nemám finančné prostriedky a ani fyzickú kondíciu. Súčasná situácia je pre mňa bez zveličovania utrpením a nie je možné odo mňa spravodlivo požadovať ďalšie zotrvávanie v spoluvlastníctve. Ako spoluvlastníka (bývalú manželku) ma žalovaný vôbec nerešpektuje a uvedený stav mu plne vyhovuje, nakoľko ma môže sledovať, kontrolovať a robiť naprieky. Žalovaný sa pritom o stav nehnuteľností nezaujíma a energie neplatí, napriek tomu, že dom užíva a prespáva v ňom. Predmetný stav je pre mňa neúnosný, nakoľko vôbec nemôžem bývať a žiť v pokoji a klude a nehnuteľnosť, ktorú spoluvlastním, nemôžem ani predať s dosiahnutím výťažku z primeranej kúpnej ceny. Uvedené skutočnosti som pritom súdu oznámila už v podanej žalobe...“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho

porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 8 C 181/2014, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, považoval ústavný súd priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, keďže ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2017.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to 2 x 147,33 €, t. j. spolu 294,66 € a režijný paušál 2 x 8,84 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 312,34 €.

Keďže sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom stanovisku zo 16. augusta 2018 k vyjadreniu podpredsedníčky okresného súdu neuviedla žiadne nové skutočnosti alebo právne hodnotenia, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť konečný úsudok ústavného súdu o predmete tohto konania, ústavný súd za tento úkon právnej služby sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018